

*Sverige.***Anteckningar och statistiska uppgifter rörande Sveriges fångvård åren 1912 och 1913.**

Ur den svenska fångvårdsstyrelsens berättelser för nämnda år meddelas nedanstående öfversikt.

Det antal fångar, som kortare eller längre tid förvarades i straffängelser och tvångsarbetsanstalter, utgjorde

1912.....	22,671 män	1,847 kvinnor,	tilsammans	24,518
1913.....	23,273	— 1,776	—	25,049

Vid 1913 års slut funnos i samtliga fångvårdsanstalter intagna 2,654 män 339 kvinnor, så fördelade i olika kategorier:

häktade för brott.....	242 män	19 kvinnor	
straffarbetsfångar.....	1,368	— 119	—
fängelsefångar.....	196	— 8	—
bötesfångar.....	356	— 7	—
häktade för lösdrifveri.....	37	— 6	—
tvångsarbetsfångar.....	455	— 180	—

De för brott häktade, rannsakningsfångarne, som 1912 utgjorde tillsammans 4,169, hade 1913 stigit till 4,317. För hela sista tioårsperioden, hvilken började med 6,944 sådana fångar, har dock antalet nedgått med ej mindre än 37,8 %.

Antalet nykomna straffarbetsfångar utgjorde

1912.....	1,679 män	156 kvinnor,	tilsammans	1,835
1913.....	1,813	— 167	—	1,980

Dessa siffror visa i förhållande till näst föregående åren ökning, som 1912 var 110 och 1913 ända till 145. Den sista tioårsperioden i dess helhet företer växlande siffror, högst 1,989 för år 1906 och lägst 1,725 för år 1911.

Vid 1913 års slut voro kvarvarande lifslidsfångar 51 män 7 kvinnor, tillsammans 58, och straffångar på bestämd tid 1,317 män 112 kvinnor, tillsammans 1,429, eller sammanlagdt 1,487 personer.

Af de 1912 nykomna hade 617 förut undergått straffarbete, 484 blifvit ådömda förlust af medborgerligt förtroende. Motsvarande siffror för 1913 med något ökad fångantal voro 695 och 528.

Nykomna straffångar af yngre ålder än tjugu år voro

1912.....	183 män	17 kvinnor
1913.....	191	— 14

Tidslängden af det ådömda straffarbetet år 1913 har varit

från 2 till 3 månader	för	513 män	51 kvinnor
» 3 » 6 —	»	632 —	57 —
» 6 månader till 2 år	»	527 —	51 —
öfver 2 år	»	141 —	8 —
		tillsammans 1,813 män 167 kvinnor	

Af de vid 1913 års slut kvarvarande straffångarna höllos

i enrum	1,193 män	104 kvinnor
i gemensamhetsfängelse .	175 —	15 —

Enligt lag den 22 juni 1906 har det ådömda straffarbetet varit skärpt genom hårdt nattläger 4 till 20 dagar för nykomna 7 män 1912 och 6 män 1913.

På grund af inkomna framställningar har fångvårdsstyrelsen låtit före den lagstadgade celltidens utgång till gemensamhetsfängelse öfverföra år 1912 - 29 och år 1913 - 18 manliga fångar, som enligt läkares utlåtande befunnits icke kunna utan skada för hälsan utstå enrumsstraffet.

Af nåd hafva frigifvits år 1912 - 4 till lifstids straffarbete och 9 till straffarbete på viss tid dömda samt år 1913 - 6 lifstidsfångar och 8 straffångar på viss tid.

På grund af lagen den 22 juni 1906 har villkorlig frigifning med skyldighet att under bestämd tid vara underkastad särskild tillsyn beviljats

år 1912	33 män	1 kvinna
- 1913	46 —	4 kvinnor

Hela antalet af dem, som från lagens trädande i kraft åren 1907—13 kommit i åtnjutande af dylik förmån, belöper sig till 155 män 8 kvinnor. Af dem hade intill 1913 års slut 102 personer efter utlupen prøfvotid återgått till fullständig frihet, 3 hade häktats för återfall i brott och de återstående voro ännu under tillsyn. Förutom nyss omförmälda 3 häktade hade ytterligare 9 män ådragit sig anmärkningar under prøfvotiden, däraf 3 för olofligt afvikande, 3 för missbruk af spritdrycker och 3 af andra orsaker, således tillhoppa 12 män, som under hela sexårsperioden missbrukat den villkorligt medgifna friheten. Alla de andra hade uppfört sig väl, de flesta synnerligen ordentligt och hedrande.

Af samtliga 1907—13 villkorligt frigifna 163 personer voro de flesta dömda för förfalsknings-, misshandels- eller

sedlighetsbrott, nämligen 55 för förfalskning, bedrägeri eller tillgrepp och förskingring i tjänsten, 41 för dråp och annan misshandel, 42 för sedlighets- och våldtäktsförbrytelser samt återstående 25 för mened, barnamord, mordbrand m. m.

Af strafftiden har vid den villkorliga frigifningen återstått

för 77 personer intill 1 år	
- 65	— från 1 till och med 2 år
- 20	— — 2 — 3 -
- 1	— öfver 3 år

Till urbota fängelsestraff dömda personer hafva varit

år 1912	nykomna	936 män	48 kvinnor
- 1913	—	949 —	37 —

Vid årets slut kvarvarande voro

1912.....	166 män	8 kvinnor
1913.....	196 —	8 —

Antalet nykomna fångar, som hållits till fängelse i saknad af tillgång till gäldande af ådömda böter, har varit

år 1912	14,285 män	647 kvinnor
- 1913	14,785 —	701 —

De böter, hvilka vid bristande tillgång afljänats, hafva motsvarat år 1912 - 125,220 bestraffningsdagar och 1913 - 131,718 dagar. Medeltalet bötessittare för dag har således belöpt sig till 343 för 1912 och 361 för 1913.

En sammanställning af de till straffarbete och urbota fängelse dömda fångar, som inkommit i straffanstallerna, visar att år 1912 - 1,865 personer dömts första gången och 488 personer andra gången samt år 1913 - 1,980 första och 508 andra gången. Antalet af dem, som dömts andra gången och sålunda inträdt i de återfallnas klass, utgör följaktligen 1912 - 26 % och 1913 - 25,7 % af dem som första gången undergått frihetsstraff. Dessa siffror bekräfta föregående år gjorda iakttagelser, att antalet af dem som, en gång straffade, icke vidare ådraga sig bestraffning kan anslås i rundt tal till 75 % mot omkring 25 % som återfalla i brott.

För lösdrijfveri eller bettlande häktades 1912 - 2,159 och 1913 - 2,006 personer. Mer än hälften af dessa lösgäfvos, ställdes efter mottagen varning på fri fot, insattes

i arbets- eller försörjningsinrättning, afsändes till sjukhus eller förpassades utom riket. Återstående antal dömdes till tvångsarbete.

Tvångsarbetsfångarna utgjorde

år 1912	nykomna	712	män	276	kvinnor
- 1913	—	665	—	272	—

Af dessa nykomna tvångsarbetare

a) hade förut undergått straffarbete

år 1912	.....	314	män	60	kvinnor
- 1913	.....	303	—	66	—

b) hade förut varit hållna till tvångsarbete

år 1912	.....	439	män	164	kvinnor
- 1913	.....	442	—	199	—

c) voro fullt arbetsföra

år 1912	.....	554	män	248	kvinnor
- 1913	.....	505	—	239	—

d) voro mindre arbetsföra

år 1912	.....	158	män	28	kvinnor
- 1913	.....	160	—	33	—

Vid 1913 års slut höllos till tvångsarbete 455 män 180 kvinnor eller tillsammans 635 personer.

Med ledning af fängelsepredikanternas dels å inhämtade underrättelser och dels å fångarnas egna uppgifter grundade anteckningar fullföljes år för år statistiken öfver antalet till straffarbete eller urbota fängelse dömda fångar, som begått sitt brott i rusigt tillstånd eller varit före brottets begående begifna på dryckenskap. Uppgifterna visa, att de som föröfval sitt brott under direkt eller indirekt påverkan af spritdrycker, utgjort bland nykomna

straffångar	1912.....	män	67,6 %	kvinnor	23,7 %
	1913.....	—	69,7 %	—	28,1 %
fängelsefångar	1912.....	—	60,1 %	—	12,5 %
	1913.....	—	64,0 %	—	32,4 %

Om fångpersonalens kunskaper i kristendom visa de uppgifter, som pastorer och predikanter lemnat vid 1913 års slut, att insikten härutinnan varit god hos 13,1 %, försvarlig hos 68,1 %, ringa hos 17,1 % och alldeles saknats hos 1,1 %. Fångarnas skolkunskaper i allmänna stycken hafva ofta funnits beklagligt svaga. Sammanhanget mellan okunnighet och brottslighet har framstått i skarpt ljus.

Predikanterna betona, hurusom skolundervisning inom fångvårdsanstalterna måste anses synnerligen välbehöflig redan af den anledning att de flesta, äfven från städerna, ådagalägga en nästan förvånansvärd brist på kunskaper i så godt som alla folkskolans läroämnen.

Skolundervisningen, så vidt de äldre fångarna angår, bedrifves till stor del genom sammanhängande föredrag i olika kunskapsgränar. Religiösa spörsmål, som så behandlats, hafva exempelvis varit »om samvetet«, »om försynen«, »karaktersdaning«, »människovärde«. Undervisningen i modersmålet ägnas åt rättskrifningsöfningar, uppsatskrifning, öfningar att mundtligt och med egna ord återgifva någon enkel berättelse eller, för de mer försigkomna, att i föredragsform behandla ett förelagdt ämne. Slutligen genomgås lämpliga kurser i fäderneslandets historia, geografi, biologi och matematik.

Om det fostringsarbete för tillrättaförande af unga manliga brottslingar, som med år 1913 begynts vid straffängelset i Upsala, föreligga meddelanden af intresse. Det första årets erfarenheter hafva varit uppmuntrande. Man har sökt i största möjliga mån tillmötesgå krafven på individualisering samt tillgodose lusten för själfstudier. Till uppväckande af högtidsstämning och andakt hafva sångstunder anordnats. Såsom stöd för den uppfostrande verksamheten hafva de unga fångarna öfvats i lämpliga yrken, mestadels snickeri, som visat sig erbjuda stora fördelar framför andra slag af arbeten. För anordnande af trädgårdsskötsel i det fria, så snart förhållandena medgifva, har fångvården förvärfvat besittningsrätten till ett kronan tillhörigt område intil fängelsetomtens gräns.

Friluftsarbetets stärkande och fostrande betydelse har med allt större tydlighet ådagalagts genom erfarenheterna från tvångsarbetsanstalten å Svartsjö under den femårsperiod, som gått, sedan anstaltens vidgade jordbruk jämte därmed sammanhängande sysselsättningar började utnyttjas. »Att detta arbete«, säger en redogörelse från 1913, »såsom intet annat tvångsarbete i forna dagar återger sundhet, styrka och motståndskraft åt förslappade, spritförgiftade kroppar, att det kan förena de två förut oförenliga: tvångsarbete och arbetsglädje, det står numera ej såsom en möjlighet blott utan som en verklighet.« Och om fångvårdsstyrelsens försök att å en utgård invid anstalten, det s. k. Svartsjö djurvaktareboställe, sysselsätta

ett mindre antal välartade tvångsarbetare under friare former än de å hufvudanstalten tillåtna och lämpliga, heter det bl. a., att »anordningen medger en den bästa början till ett rättvisare bedömande af det synnerligen olika människomaterial, hvaraf en tvångsarbetskår består. Försöket innebär ett slags successiv frigifning, då kontrasten mellan tvånget och den fullständiga friheten för de där intagna ej blir tillnärmelsevis så stor och därför ej heller så ödesdiger«. De som kommit i åtnjutande af den större frihet, vistelsen å »djurgården« medfört, hafva alla visat uppriktig tacksamhet och sökt genom flit och mönstergill ordning motsvara den vädjan, som ställts till deras heders- och ansvarskänsla.

Verksamheten för frigifna fångars stödjande vid deras utträde ur fängelset eller närmaste tiden därefter har år 1913 fortgått enligt samma grunder som näst föregående år. För arbetets bedrivande har fångvården haft till förfogande dels ett direkt beviljad statsanslag å 10,000 kronor och dels afkastningen af fångvårdens besparingskassa, som vid 1913 års slut visade en kapitalbehållning af 391,716 kronor, placerade i svenska statens obligationer. Sålunda disponibla medel för året hafva utanordnats till

Centralföreningen till stöd för frigifna	kr. 33,723.39
enskilda stiftelser, skydds- och arbetshem	- 6,900.00
tillsammans	kr. 40,623.39

Den i närmaste anslutning till fångvårdsstyrelsen arbetande »centralföreningen« leder en platsanskaffningsbyrå i Stockholm under benämning »fångvårdsstyrelsens centrala hjälpbyrå« samt ett upptagningshem på landsbygden för manliga frigifna, »Åby landthem«. Byrån har genom ordnad platsförmedling och såsom centrum för den öfriga skyddsverksamheten biträdt fängelseförvaltningarna. För att sprida upplysning om byråns syften har anlitats en svenska kyrkans diakon, som på sina resor uppsökt lämpliga och villiga arbetsgivare för skyddslingarnas omhändertagande. Dessutom har byrån ute i landet haft ett större antal ombud, hvilkas medverkan för samma ändamål kunnat påräknas. Å byrån föres generalregister öfver samtliga hjälpsökande jämte underrättelser om den erbjudna hjälpens art och huruledes den tillgodogjorts.

På grund af fångvårdsstyrelsens förordnande skola alla de frigifna, som från fångvårdsanstalterna sändas till

Stockholm, genast vid framkomsten anmäla sig hos hjälphyran, dit jämväl sändas fångens till uppehälle den allra närmaste tiden efter frigifningen anslagna medel, i regel 15 kronor af hans besparade arbetspremier för att, där fången ej påkallar ytterligare hjälp, till honom utbetalas men eljest för hans bästa användas. I enlighet härmed har byrån under 1913 — utöfver den hjälp i form af större eller mindre pänningeunderstöd, som af fångvårdens besparingskassa lämnats frigifna — mottagit och förmedlat utdelningen af arbetspremiemedel till 707 personer med sammanlagdt omkr. 11,400 kronor.

Åby landthem med jordbruk och enklare yrkesarbeten har användts dels som konvalescentanstalt för sådana frigifna, som befunnits försvagade och nedbrutna i följd af långvarig fängelsevistelse, och dels för pröfning och afskiljande af sådana, som ej ansetts kunna omedelbart beredas anställning hos främmande arbetsgifvare. Under 1913 voro längre eller kortare tider i hemmet intagna 90 personer, af hvilka 36 anvisats tjänst eller arbete, 11 afgått til hemorten eller på annat sätt omhändertagits, 25 lämnat hemmet på egen begäran och 6 blifvit på grund af dåligt uppförande derifrån skilda. Vid årets slut funnos 12 kvarvarande.

Jämnsides med fångvårdens eget arbete för de frigifna hafva verkat föreningen »Skyddsvärnet« i Stockholm samt inom länen inrättade föreningar jämte skydds- och arbetshem å olika platser i landet.

Hela antalet af dem, som år 1913 erhållit understöd, redovisas från

centrala hjälphyran	med	.....	948	personer
fängelseförvaltningarna	»	.....	1,388	—
fångvårdsföreningarna	»	.....	455	—
	tillsammans..		2,791	personer

I anledning af gällande arbetspremierreglementets bestämmelser om tillåtelse för fånge att använda viss del af besparade premiemedel till understödjande af närmaste anhöriga, hafva fångar vid rikets straffanstalter under år 1913 hemsändt till sina familjer tillhopa omkr. 5,300 kronor, hvar till fångvårdsstyrelsen af tvänne under dess förvaltning ställda fonder lämnat tillskott med omkr. 3,000 kronor.

Under året frigifna hafva vid afgången haft i postspar-

banken insatta premiemedel till belopp af mer än 23,000 kronor, fördelade å 179 motböcker. Genom återfall i brott hafva samma år förverkats innestående medel omkr. 800 kronor.

Hälsotillståndet inom fängvårdsanstalterna har i det hela varit tillfredsställande. Medeltalet sjuka för dag i procent af fångarnas medeltal var 1912 2,64 och 1913 2,52. Såsom lungsiktiga rapporterades sistnämnda år 63 män 6 kvinnor, de flesta sjuka vid interneringens början. De, som lidit af sinnessjukdom eller sinnesslöhet, voro samma år

kvarvarande vid årets ingång	65 män	5 kvinnor		
tillkomna:				
sjuka vid interneringens början	68	—	8	—
insjuknade i fängelset	50	—	2	—
tillsammans sinnessjuka	183 män	15 kvinnor		

Af detta antal funnos vid årets slut kvarvarande 57 män 2 kvinnor. De öfriga hade dels tillfrisknat, dels öfverförts till allmän sinnessjukanstalt eller återsändts till hemorten.

Dödligheten i rikets fängvårdsanstalter uppgick 1912 till 0,67 % och 1913 till 0,51 % af fångarnas medeltal.

Fängvårdens utgifter belöpte sig för 1912 till 2,447,626 kronor och för 1913 till 2,549,764 kronor.

År 1912 utspisades 1,022,088 dagsportioner och 1913 ett antal af 1,048,672, motsvarande ett medeltal fångar dagligen af 2,793 resp. 2,873. Portionskostnaden var 36,97 öre resp. 38,68 öre.

Inkomsten af fängvårdens arbetsdrift för statsförvaltningarnas räkning, omfattande tillverkning och reparation af persedlar för armén och flottan, post- och telegrafverkan samt statens järnvägar m. fl., beräknades netto för 1912 till 587,050 kronor och för 1913 till 611,703 kronor.

Men enär vederbörande statsförvaltningar hittills ej till fängvården erlagt någon betalning för sjelfva arbetet utan allenast ersättning för de materialier, som vid tillverkningen åtgått, har den del af ofvan angifna nettoinkomst som representerar arbetsvärdet enligt gängse pris, icke kommit fängvårdsanslaget tillgodo och därför upptagits i fängvårdens räkenskap »inom linjen». Sedan emellertid riksdagen uttalat, hurusom det syntes skäligt att förvaltningarna finge vidkännas lämplig andel i samtliga kost-

nader för tillverkade persedlar, har genom nådigt bref den 20 juni 1913 till efterrättelse från och med år 1914 förordnats, att för sådana tillverkningar skall till fångvården erläggas, utom godtgörelse för materialier, som fångvården må hafva tillsläppt, en ersättning motsvarande beloppet af de arbetspremier, som för arbetet tillgodoförts fångarna, och derjämte en tiondedel af arbetsvärdet.

Den växande arbetsdriften har medfört behof af större utrymme för enrumsfångarnas användande i yrken sådana som snickeri m. fl., hvilka ej bekvämligen kunna utöfvas i de jämförelsevis trånga celler, som de äldre straffängelserna erbjuda. För beredande af sådant utrymme har riksdagen beviljat anslag till uppförande å inre gården vid centralfängelset å Långholmen af ett arbetshus, innehållande ett antal stora och ljusa celler för enrumsfångar.

Ett annat önskemål af vikt ej blott för fångarbetets bedrivande den mörkare årstiden utan ock till ernående af bättre hygieniska förhållanden och större trygghet mot eldfara än hvad de gamla ofta osande fotogenlamporna tillåta, har varit införandet af elektrisk belysning i fångelserna. Med hänsyn till de afsevärda kostnader, en dylik förändring kräfver, måste dock arbetet fördelas på flere år. 1913 hafva medel anvisats för elektriska belysningsanläggningar inom cellbyggnader och arbetshus å Långholmen samt vid det nya centralfängelset i Malmö.

Ur fångvårdsstyrelsens berättelse för 1913 meddelas följande redogörelse för de skolarbeten, som till utbildande af bevakningsmän anordnats vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.

Den första profkursen tog sin början den 1 maj 1913 och omfattade en tid af fyra månader. För den teoretiska undervisningen tilhandahölls dels särskildt affattade grundlinjer om straff och straffverkställighet, dels ock, för användning i lämpliga delar, arbeten i bevakningstjänst och nykterhet samt rörande vården af tuberkulösa och sinnessjuka.

Kursen anordnades för åtta man, hvilka tillika anlitas för uppehållande af bevakningstjänsten vid anstalten under de ordinarie konstaplarnas semester med half tjänstgöring och motsvarande half avlöning för månad jämte fri bostad. Deltagarna utsågos, efter förslag af direktörer och föreståndare, bland den vid fångvårdsanstalterna tjänstgörande extra personalen.

Hälften af kurs tiden har användts för praktisk tjänstgöring och den andra hälften för teoretisk undervisning med fem lektionstimmar för dag. Sistberörda undervisning har meddelats af förenämnda befattningshavare, bland hvilka skolläraren jämväl instruerat i kartritning, sinning och lifräddning m. m. Läkaren har i sex föredrag behandlat ämnesomfattningen inom organismen, sårbehandling, benbrott, smittosamma sjukdomar, serumbehandling m. m.

I sin redogörelse för denna första profkurs har direktören vitsordat, att deltagarna, hvilka samtliga blifvit godkända, visat ihållande intresse samt ett hedrande uppförande.

För extra bevakningsmän, som under året ej kunnat beredas tillträde till nämnda kurs, har någon undervisning af liknande art beredts vid andra fångvårdsanstalter. Så har direktören vid centralfängelset å Långholmen beredt 11 vaktkonstaplar tillfälle att under fyra månader, fyra timmar i veckan, inhämta kunskaper i straffrätt och fångvård, skrifning och räkning, bokföring m. m. Vid centralfängelset å Härlanda hafva de extra bevakningsmännen undervisats en timme i veckan från och med den 1 oktober till årets slut, hvarjämte till dem utdelats för ändamålet anvisade böcker till självstudium. Vid flera andra fångelser hafva i större eller mindre utsträckning anordnats kurser med samma syfte, i regeln omfattade med synnerligt intresse af dem som begagnat undervisningen.

Stockholm i mars 1915.

N. Sandell.

Omvæltningen i Sing Sing fængslet.

(Oversat fra »The Literary Digest« av Cecilie Gerner, Chicago.)

Det største fængsel i staten New York er det beryktede Sing Sing ved Hudson-floden. Den nuværende fængselsdirektør, Mr. Thomas Mott Osborn, ansat i 1912, har indført en række forandringer ved fangernes behandling. Disse eksperimenter, som nu paagaar i Sing Sing, har vakt stor interesse over hele landet, ikke alene i fængselskredse. Mr. Osborn er en meget rik mand med den høieste uddannelse og sociale stilling. Han har hat mot og initiativ til at indføre i virkelig praksis ideer og teorier, som av mange ansees for farlige eller ialfald unødige sentimentale.